

Čtenářská gramotnost s paní Láryfáry

Cílová skupina:

1. - 3. třída ZŠ

Časová dotace:

90 min

Anotace

Lekce rozvíjí čtenářskou gramotnost u žáků nejnižších tříd. Žáci vymyslí příběh a předpovídají, jak se bude příběh dále rozvíjet, snaží se argumentovat a prezentují si své výsledky.

Cíl lekce

- Rozvoj čtenářské gramotnosti
- Práce v týmu
- Prezentační dovednosti

Materiály

- Text příběhu *Léčení čurbesajdy* z knihy Paní Láryfáry
- Tabulky předpovědí (v případě starších žáků)
- Obrázky pro všechny z knihy *Jasný případ?!*
- Papíry, psací potřeby

Osnova

- Úvodní aktivita – seřazení podle měsíce narození
- Evokace – klíčová slova
- Uvědomění si – čtení s předvídáním
- Reflexe – diskuze

Knihy vhodné pro lekci

- MACDONALD, Betty. Paní Láryfáry. Vyd. v tomto souboru 2. Praha: Lika klub, 2001. ISBN 80-86069-18-4.
- OBRIST, Jürg. Jasný případ?!: 40 kriminálních minipříběhů k řešení. Praha: Thovt, c2006. ISBN 80-86969-15-0.
- KROLUPPEROVÁ, Daniela. Josífkův pekelný týden. V Praze: Albatros, 2010. Druhé čtení. ISBN 978-80-00-02616-9. - alternativní příběh pro lekci o domácích povinnostech, dětských přáních a záhadně se měnících rodičích

Průběh lekce

Úvodní aktivita - 10 minut

Jako úvodní aktivitu zvolíme něco pohybového, neboť po zbytek lekce se bude jen sedět. Žáci mají za úkol seřadit se podle měsíce narození bez mluvení. Následně se všichni představí a řeknou, jaká je jejich oblíbená hračka.

Evokace - 15 minut

Ve fázi evokace je v této lekci vhodnou technikou metoda klíčových slov. Žáci dostanou 4-6 slov, která musí zasadit do vlastního příběhu. Podle věku

a schopností dětí je možné slova napsat na tabuli, nadiktovat či připravit obrázky. Děti tvoří příběh samostatně nebo ve skupinkách, zapisují si ho nebo jen vymýšlí. Poté příběh vyprávějí ostatním. Vhodná slova k danému příběhu jsou: hračky, postel, cirkus, uklízení.

Uvědomění - 60 minut

V hlavní části lekce je pozornost věnována připravenému příběhu, se kterým pracujeme metodou čtení s předvídáním. Starší žáci dostanou tabulku, kterou v průběhu vyplňují ve stanoveném čase a text rozdělený na jednotlivé části tak, aby viděli pouze aktuální část. Čtení probíhá postupně po částech, po každé z nich se na nějakou dobu zastavíme a pokládáme otázky na právě přečtenou část a na nápady na další pokračování. Žáci mají vymýšlet, jak bude příběh pokračovat a své nápady zapisují do tabulky. Tímto způsobem projdeme celý příběh.

V případě mladších žáků, kteří ještě nezvládnou čtení delších částí a samostatné psaní, čte lektor příběh nahlas a žáci odpovídají na otázky pouze slovně.

Ve druhé části pracujeme s knihou Jasný případ?! autora Jürga Obrista. Lektor přečte krátký příběh a žáci hledají v obrázku odpověď.

Reflexe - 5 minut

V závěrečné fázi probíhá diskuze o lekci, žáci sdělují své dojmy o tom, co se jim nejvíce líbilo, a rozvíjíme debatu o tom, zda si sami doma uklízí, pomáhají s domácím úklidem, nebo zda za ně všechno dělá někdo jiný (maminka) a zda je to tak správné. Lekce by ve svém průběhu a hlavně v závěrečné reflexi kromě rozvoje čtenářské gramotnosti měla také vytvořit a upevnit postoj dětí vůči domácímu úklidu či jiným povinnostem.

Obr. - Žáci musí v nepořádku najít důkaz, že muž na obrázku ukradl vzácného papouška (krmení pro ptáky)

TIPY:

Pokud žáci tvoří příběh metodou klíčových slov ve skupince a mají problém se domluvit, chtějte, aby každý řekl jednu větu.

Není nutné, aby svůj příběh prezentovali všichni žáci, ale pokud mají chuť, nebráníme jim.

Při čtení s předvídáním pomáháme žákům kladením otázek, které je přimějí zamyslet se a objevit nové souvislosti.